

Интервју: Кристијан Шварц-Шилинг, високи представник за БиХ: “Политичари треба да смире тензије”

Високи представник Кристијан Шварц-Шилинг каже да институције морају одговорити задатку у случају бомбашког напада на гроб Алије Изетбеговића и видео-снимка убиства Срба током акције “Олуја”.

“Умјесто спекулација политичара о томе ко је то урадио и ко има користи од тога”, каже Шварц-Шилинг, “полиција и правосудни органи треба да нађу починиоце и да их казне”.

Он тврди да политичари морају смирити своју реторику, како се додатно не би долијевало уље на ватру.

НН: Радикализација прилика је очигледна у посљедњих мјесец дана. Нападом на гроб Изетбеговића ствари су се додатно погоршале. Стоје ли оцјене о томе да су поједини политичари својим изјавама само долијевали уље на ватру?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Нису се чињенице радикализовале, већ изјаве политичара о тим истим чињеницама. Чули смо умјерене и одговорне изјаве политичара, као што су, на примјер, послије експлозије на гробу Алије Изетбеговића, дали његов син Бакир и предсједник РС Драган Чавић. Те изјаве нису за циљ имале радикализацију, већ у правцу да се утврди шта се десило.

О томе сам у уторак разговарао с премијером РС Милорадом Додиком и сложили смо се да у овом времену морамо да будемо мирни и рационални, како не би долијевали уље на ватру. Сада су на потезу институције, односно полиција и правосуђе, који треба да открију починиоце ових недјела. Ничему добром,

међутим, не доприносе политичари који говоре о разлозима бомбашког напада на гроб Изетбеговића, као и спекулације везане за видео-снимак на којем се види убиство српског војника током акције “Олуја”. Циљ тих спекулација јесте у томе да се преусмјери пажња са одређених догађаја, односно да они не буду у фокусу. Сами ти чиновници – убиство снимљено на траци и напад на гроб су ужасни и институције морају да се побрину да починиоци одговарају.

НН: Чињеница је да је објављивање видео-снимка и напада на гроб Изетбеговића довело до хомогенизације бирачког тијела међу Бошњацима и Србима уочи предстојећих избора. Да ли је могуће да се намјерно дижу тензије, баш у циљу избора?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Не усуђујем се да судим о томе без познавања свих чињеница.

НН: Утисак је, ипак, да оваква ситуација иде само на руку радикалним струјама?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Ја то не знам. Али, чињеница је да не треба правити никакво поређење између објављеног стравичног снимка убиства из “Олује” и бомбашког напада на гроб Изетбеговића. Напади на гробља су се, рецимо, дешавали и у земљи каква је Њемачка, првенствено на јеврејска гробља, али то се не може поредити са страдањима Јевреја у концентрационим логорима. Јер, ово што се десило на гробљу, можда је дјело неког лудог човјека или екстрема, с тим да ништа не можемо тврдити док не будемо знали све чињенице.

Умјесто спекулација, важније је да сазнамо одговоре на права питања, која се тичу тога зашто су искључене камере за видео-надзор, ко је то наредио и такве ствари. То нам је потребно, а не спекулације о томе ко је и зашто је то урадио.

НН: Може ли радикализација прилика, какву видимо у посљедње вријеме, довести до одгађања одлуке о гашењу ОХР-а, предвиђеног за љето сљедеће године?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Коначна процјена биће обављена у фебруару сљедеће године. Надам се да имамо довољно искуства и да се можемо држати плана о гашењу ОХР-а. Али, ако не буде реформе полиције, потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању са ЕУ, разговора о уставној реформи, функционалне владе након октобарских избора – онда ћемо морати да сачинимо нову процјену, како бисмо видјели да ли ћемо моћи да извршимо транзицију ОХР-а у канцеларију специјалног представника ЕУ. У том случају, ова земља ће се наћи пред кључном алтернативом – да ли да се држимо плана о гашењу, а немамо функционалну владу? То би значило врло несигурну будућност ове земље. Одгађање одлуке о повлачењу ОХР-а би, међутим, неизбежно довело и до успоравања европског пута БиХ, јер ЕУ неће улазити у преговоре са земљом која је под протекторатом. То није пут ка суверености. Али добро, видјећемо шта ће се дешавати до фебруара.

Изборна реторика

НН: Да ли су Ваше изјаве у којима сте позвали политичаре на смиренију реторику и “неталасање” уочи избора биле довољно снажне да зауставе вербални рат какав смо у прилици да видимо на политичкој сцени?

ШВАРЦ-ШИЛИНГ: Вјерујем да је много боље да медији раде тај посао, јер би се на тај начин показало да је ова земља сазрела. Политичари морају бити упозорени, а ја сам учинио шта сам могао. Ипак, ова земља није вртић у којем ја треба да говорим дјеци шта да раде.